

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи**

Харків – 2018

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до

друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 19 лютого 2018 р., протокол №6.

Методичні вказівки призначені для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання.

Укладач

доц. О. Д. Стешенко

Рецензент

доц. М. В. Бормотова

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи

Відповідальний за випуск Стешенко О. Д.

Редактор Третьякова К. А.

Підписано до друку 21.03.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,75. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Одним з обов'язкових атрибутів розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки є наявність у країні можливостей надійного страхового захисту майнових інтересів суб'єктів господарювання і кожного громадянина на випадок втрат, зумовлених ризиковими обставинами.

Створення і нарощування в Україні належного ринку страхових послуг вимагає опанування як з боку продавців, так і споживачів цих послуг спеціальних знань, які дають змогу здійснювати страховий бізнес на цивілізованих і взаємовигідних засадах, що доводить актуальність і необхідність вивчення студентами зазначеної дисципліни.

Метою і завданням навчальної дисципліни "Страхові послуги" є формування системи фундаментальних знань щодо змісту й організації роботи страховиків із забезпечення потреб юридичних і фізичних осіб у страхових послугах у сфері загального страхування та у сфері страхування життя.

Для повного досягнення зазначеної мети необхідною є самостійна робота студентів, яка виступає одним з основних засобів опанування навчального матеріалу.

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Страхові послуги» розроблено відповідно до робочої програми курсу з урахуванням предмета навчальної дисципліни та її міждисциплінарних зв'язків.

Завдання з індивідуальної роботи студенти отримують протягом семестру (для студентів заочної форми навчання – під час першого настановчого міжсесійного заїзду).

Індивідуальна робота не обмежена в обсязі, але в цілому вона має бути викладена на 10–20 сторінках з написанням змісту та обов'язково списку використаної літератури з посиланнями на неї по тексту.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМАМИ КУРСУ

1 Страхові послуги та особливості їх реалізації

Особливості страхового продукту як товару. Ознаки, що характеризують страхову послугу. Економічна необхідність страхових послуг, що надаються фізичним і юридичним особам, і розширення їх асортименту.

Реалізація страхових послуг. Загальні закономірності продажу страхових послуг. Основні напрямки продажу страхових послуг. Банківський канал реалізації страхової послуги. Безпосередній продаж страхових послуг, його переваги і недоліки. Продаж страхових послуг через посередників: переваги та недоліки. Права й обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства щодо страхових посередників.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції. Вивчення і формування попиту на страхові послуги. Система страхових послуг.

Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види реклами та вимоги до неї.

Контроль страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Завдання для самостійної роботи

1 Роль і місце страхових посередників у реалізації страхових послуг.

2 Роль реклами у просуванні страхових послуг до споживачів.

3 Визначити переваги і недоліки прямого продажу страхових послуг.

4 Окреслити переваги і недоліки продажу страхових послуг через посередників.

Теми рефератів

1 Роль і місце страхових брокерів у реалізації страхових послуг.

2 Особливості страхового маркетингу.

3 Роль реклами у просуванні страхових послуг до

страхувальників.

4 Вимоги законодавства України щодо страхових посередників.

5 Особливості надання страхових послуг у Ллойді.

6 Споживна вартість страхової послуги та її ціна.

2 Страхова угода: порядок укладення і ведення

Страхове зобов'язання як основа страхової послуги. Форми страхових зобов'язань. Страхове зобов'язання на користь третьої особи. Договір страхування.

Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування, андеррайтинг, укладання договору страхування, видача полісів, врегулювання вимог страхувальника по відшкодуванню збитків.

Заява на страхування. Загальні і специфічні питання у заяві на страхування. Форма подання. Значення.

Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування; визначення термінів, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії.

Укладання договору страхування. Структура договору і зміст його основних розділів. Шедулярна форма страхового договору. Страховий поліс, страховий сертифікат, ковернота. Зміст страхового полісу. Його зв'язок із правилами страхування. Структура страхового полісу.

Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розміру збитків. Страховий акт. Виплата відшкодування. Система страхового забезпечення. Франшиза. Винятки.

Завдання для самостійної роботи

1 Термін дії договору страхування в окремих видах страхування: порівняльний аналіз.

2 Яку роль відіграє заява про страхування при вирішенні питання, пов'язаного з виплатою страхового відшкодування (страхової суми)?

3 Як співвідносяться договір страхування і страховий поліс?

4 Які фактори впливають на вирішення питання, пов'язаного з прийняттям об'єкта на страхування?

Теми рефератів

1 Права й обов'язки страхувальника згідно із Законом України «Про страхування».

2 Права й обов'язки страховика згідно із Законом України «Про страхування».

3 Термін дії договору страхування в окремих видах страхування: порівняльний аналіз.

4 Особливості змісту заяви про страхування в окремих видах страхування.

3 Страхування життя

Страхування життя, його економічне і соціальне значення. Сполучення функцій страхування ризиків і функції накопичення капіталу.

Принципи визначення страхової суми і страхового тарифу. Види страхування життя: страхування життя на випадок смерті; страхування на дожиття; змішане страхування життя. Об'єкти страхової відповідальності. Винятки із страхового захисту. Умови виплати страхової суми. Страхування за участю у прибутку страхової компанії.

Особливості страхування життя у європейських країнах. Форми реалізації накопичувальних функцій страхування життя. Ануїтети. Юніт-трасти і страхові бонди.

Рентне страхування. Ритуальне страхування.

Пенсійне страхування. Недержавні пенсійні фонди.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми функціонування ринку страхування життя в Україні.

2 Дослідити зарубіжні ринки страхування життя. Встановити, який досвід зарубіжних країн у галузі страхування життя доцільно використати в Україні.

3 Проблеми страхування життя в Україні та перспективи його розвитку.

4 Яким чином можна посилити зацікавленість громадян в укладенні договорів страхування життя?

5 Який досвід зарубіжних країн у галузі страхування життя доцільно використати в Україні?

Теми рефератів

1 Аналіз ринку страхування життя в Україні.

2 Розвиток послуг із страхування життя.

3 Пенсійне страхування та його особливості.

4 Страховий захист осіб літнього віку.

4 Страхування від нещасних випадків

Страхування від нещасних випадків як самостійна або додаткова форма особистого страхування. Принципи й організація страхування від нещасних випадків. Обов'язкове страхування від нещасних випадків. Добровільне страхування від нещасних випадків. Об'єкти страхування, поняття страхового випадку. Страхове покриття, виняток із страхового захисту. Принципи визначення страхової суми, страхових внесків, форми і порядок їхньої сплати. Порядок і умови здійснення страхової виплати. Правила добровільного страхування від нещасних випадків в Україні.

Страхування громадян, що виїжджають за кордон. Особливості страхування від нещасних випадків у європейських країнах.

Страхування ризику нещасного випадку професійної непридатності в страхуванні життя. Динамічне страхування від нещасних випадків. Страхування із поверненням сплачених внесків.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми і перспективи страхування від нещасних випадків в Україні.

2 Необхідність обов'язкового страхування від нещасних випадків.

Теми рефератів

1 Виникнення страхування від нещасних випадків в Україні та його розвиток.

2 Оцінка сучасного стану страхування від нещасних випадків в Україні.

3 Страхування осіб літнього віку від нещасних випадків.

4 Оцінка ризику при укладенні договорів страхування від нещасних випадків.

Задачі

1 Громадянин Бондар В. К. укладає договір добровільного страхування від нещасних випадків для себе, дружини і двох дітей віком 6 і 13 років. Страхові суми на кожному із застрахованих осіб становлять по 1000 грн. Страхові тарифи визначено в таких розмірах: для дорослих осіб – 1 % від страхової суми, для дітей віком до 10 років – 4 % і віком від 10 до 18 років – 6 % від страхової суми. Виплати відшкодування для усіх застрахованих однакові і становлять: у випадку смерті внаслідок нещасного випадку – 100 % страхової суми; при встановленні інвалідності І групи – 90 %, ІІ групи – 75 %, ІІІ групи – 50 % страхової суми; при лікуванні наслідків травми внаслідок нещасного випадку виплачується по 10 грн. За один день лікування, але не більше 50% страхової суми.

Визначте:

1) страховий платіж за страхування родини Бондаря В. К.;

2) величину страхової виплати при умові, що сім'я постраждала в ДТП і отримала такі збитки: батько – інвалідність ІІ групи, мати – інвалідність ІІІ групи, діти отримали травми, лікування яких тривало по 23 дні.

2 Із спортсменом збірної волейбольної команди України під час підготовки до змагання стався нещасний випадок, у результаті якого постраждалого було визнано інвалідом ІІІ групи. Через дев'ять місяців застрахованому було встановлено інвалідність І групи.

Визначте розмір і порядок виплати страхової суми постраждалому спортсмену, якщо його місячне грошове утримання на посаді, яку він займав до нещасного випадку,

складало 1250 грн. На підставі яких нормативно-правових документів надається страховий захист спортсменам вищих категорій?

3 Після оголошення посадки у транспортному засобі із пасажиром, який мав квиток, стався страховий випадок, що обумовлює відповідальність страхової компанії згідно з обов'язковим особовим страхуванням пасажирів від нещасних випадків на транспорті. У результаті цього пасажир тимчасово втратив працездатність на 265 днів, а потім йому було встановлено I групу інвалідності.

Визначте розмір страхової суми, що буде виплачена застрахованому. Порядок її виплати.

4 У тролейбусному депо працює 120 водіїв, 120 кондукторів і 4 контролери-ревізори.

Визначте:

1) розмір страхових платежів за обов'язкове особове страхування від нещасних випадків на транспорті за цей персонал, якщо страховий тариф кожного з них становить 0,8 % страхової суми;

2) загальну суму виплат, якщо з персоналом трапились такі випадки: один водій загинув у ДТП; двоє отримали інвалідність II групи; шестеро чоловік отримали травми, які лікували по 23 дні кожен.

5 Медичне страхування

Правові основи медичного страхування в Україні. Призначення обов'язкового і добровільного медичного страхування. Індивідуальне і колективне медичне страхування. Поняття страхового випадку в медичному страхуванні. Визначення страхової суми і страхового внеску. Умови і порядок виплати страхового відшкодування. Закордонний досвід приватного медичного страхування і його види.

Страхування витрат на лікування (повне і часткове). Види страхових послуг, наданих клієнту. Страхування закордонних

поїздок. Страхування на оплату днів хвороби. Страхування по догляду за хворими.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми впровадження медичного страхування в Україні.

2 Якою повинна бути система медичного страхування в Україні?

3 Сімейний лікар і його місце в системі медичного страхування.

Теми рефератів

1 Виникнення медичного страхування і його розвиток.

2 Особливості діяльності страхової медичної компанії.

3 Страхові медичні компанії в Україні та організація їхньої діяльності.

6 Автотранспортне страхування

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Об'єкти страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування.

Страхування автомобілів. Характеристика об'єктів страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Страхова премія. Франшиза. Строк страхування. Пільги страхувальникам. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строки страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБ), його функції. Права та обов'язки членів МТСБ.

Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток.

Страховання вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення і порядок відшкодування збитків.

Завдання для самостійної роботи

1 Яким би ви хотіли бачити ринок автотранспортного страхування в Україні?

2 Якщо автомобіль – престиж, то договір страхування – необхідність?

Теми рефератів

1 Оцінка сучасного стану і перспектив розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні.

2 Необхідність та розвиток страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні.

3 Розвиток міжнародної системи «Зелена картка».

Задачі

1 Автомобіль застрахований на суму 16 тис. грн, фактична вартість його становить 24 тис. грн. Ставка страхового тарифу – 3,1%, безумовна франшиза – 5 %.

Визначте суму страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності та першого ризику, якщо фактичний збиток із настанням страхового випадку склав 7400 грн.

2 Автомобіль вартістю 16 млн. грн застрахований у двох страхових компаніях від одного і того ж самого ризику: у страховій компанії «А» – на страхову суму 10 млн грн, а у страховій компанії «Б» – на страхову суму 12 млн грн. У результаті загальна страхова сума складає 22 млн грн. Збиток із настанням страхового випадку складає 8 млн грн.

Визначте суму страхового відшкодування, яку виплатять страхові компанії «А» і «Б», і загальну суму виплати за страховим випадком.

3 Дійсна первісна вартість автомобіля становить 500 тис. грн, знос на момент укладання договору страхування – 16 %. У результаті страхового випадку автомобіль знищено. Вартість деталей, придатних для подальшого використання, із врахуванням зносу – 16800 грн, витрати на приведення майна в належний стан – 5350 грн.

Визначте розмір страхового відшкодування, якщо межа відповідальності страховика становить 70 % та безумовна франшиза – 2 %.

4 У результаті ДТП знищено легковий автомобіль вартістю 25000 грн. Знос на день укладання договору страхування – 28 %. Від автомобіля залишилися деталі, придатні для подальшого їх використання, на суму 5515 грн, а з урахуванням їх знецінення – 2795 грн. На відновлення зазначених деталей було витрачено 257 грн.

Визначте суму страхового відшкодування, якщо:

- 1) автомобіль був застрахований у повному обсязі;
- 2) автомобіль був застрахований на 15000 грн.

7 Морське страхування

Необхідність, сутність і значення морського страхування. Особливості організації морського страхування.

Страхування суден.

Страхування вантажів.

Страхування відповідальності судновласників.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми страхового захисту життя і здоров'я пасажирів на внутрішньому морському транспорті в Україні.

2 Порівняльний аналіз умов страхування вантажів двох страхових компаній за вибором студента.

3 Аналіз причин, які обумовлюють той факт, що морське страхування в Україні почало розвиватися лише останнім часом.

4 Вибір страхувальником варіанта страхового покриття при страхуванні морських суден (обґрунтований коментар).

5 Організаційні та інші перешкоди розвитку морського страхування в Україні.

Теми рефератів

- 1 Стан і розвиток морського страхування в Україні.
- 2 Роль Лондонського Ллойда в інформаційному забезпеченні світового ринку морського страхування.
- 3 Характеристика п'яти базових принципів морського страхування згідно з нормами британського морського права.
- 4 Стан і розвиток страхування вантажів в Україні.
- 5 Стан і розвиток страхування відповідальності судновласників і перевізників в Україні.
- 6 Характеристика основних видів небезпек при страхуванні морських суден.
- 7 Характеристика основних видів небезпек при страхуванні вантажів, що перевозяться морем.
- 8 Огляд основних видів страхування відповідальності судновласників.

8 Авіастрахування

Необхідність, значення і особливості страхування авіаційних ризиків. Авіаційний поліс Ллойда.

Страхування повітряних суден, умови страхування.

Страхування відповідальності власників повітряних суден. Умови страхування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Види й умови страхування.

Завдання для самостійної роботи

- 1 Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні.
- 2 Міжнародне регламентування авіаційних перевезень.
- 3 Страхування космічних ризиків.

Теми рефератів

- 1 Обов'язкове авіаційне страхування. Види, сучасний стан.
- 2 Основні умови страхування авіасуден (каска).
- 3 Страхування цивільної відповідальності власників авіатранспортних засобів.
- 4 Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом.

9 Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми і види страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Обов'язкове страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Страхове забезпечення. Визначення вартості врожаю, обчислення і порядок сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення розміру збитку і страхового відшкодування. Встановлення факту і причини загибелі (пошкодження) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Оцінка збитків при загибелі (пошкодженні) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхове відшкодування.

Добровільне страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми і перспективи сільськогосподарського страхування в Україні.

2 Досвід сільськогосподарського страхування у зарубіжних країнах і можливості його використання в Україні.

Теми рефератів

1 Виникнення і розвиток сільськогосподарського страхування в Україні.

2 Порівняльна характеристика форм страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

3 Страхування племінних тварин.

4 Оцінка сучасного стану сільськогосподарського страхування в Україні.

Задача

Сільськогосподарське підприємство «Барвінок» застрахувало врожай пшениці. У поточному році підприємство недоотримало врожай і страхова компанія зобов'язана відшкодувати 80 % збитків. Середня врожайність за п'ять попередніх років – 30 ц з 1 га, площа посіву – 370 га, а фактична врожайність пшениці – 20 ц/га. Закупівельна ціна пшениці за 1 ц становить 60 грн.

Визначте розмір страхового відшкодування, яке повинно отримати сільськогосподарське підприємство.

10 Страхування відповідальності

Поняття цивільної відповідальності. Соціально-економічна сутність страхування цивільної відповідальності. Страхування відповідальності юридичних і фізичних осіб. Страхування відповідальності у сфері приватного життя. Комплексні страхові поліси глави сім'ї.

Основні види страхування цивільної відповідальності. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності. Страхування договірної відповідальності. Страхування цивільної відповідальності роботодавця. Професійна відповідальність і необхідність її страхування. Страхування відповідальності за якість виробленої продукції. Екологічне страхування, страхування відповідальності підприємств – джерел підвищеної небезпеки. Страхування цивільної відповідальності громадян.

Завдання для самостійної роботи

1 Проблеми та перспективи розвитку страхування майна громадян в Україні.

2 Чи потрібне страхування відповідальності громадян – власників майна і як його організувати?

3 Ефективність проведення превентивних заходів, спрямованих на збереження майна, що належить громадянам.

Теми рефератів

1 Стан розвитку страхування майна громадян в Україні.

- 2 Іноземний досвід страхування майна громадян.
- 3 Страхування на випадок ремонту квартир.
- 4 Особливості страхування майна на подвір'ї.

Задачі

1 У стоматологічній поліклініці під час виконання працівниками своїх професійних обов'язків відбулися такі страхові випадки:

- смерть застрахованого працівника від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції. Розмір місячної заробітної плати померлого на посаді, яку він займав до смерті, – 800 грн;
- чотири працівники були визнані інвалідами внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини (два працівники – інвалідами III групи, один працівник – інвалідом II групи, один працівник – інвалідом I групи).

На підставі яких нормативно-правових документів буде здійснена виплата страхових сум?

Визначте розміри страхових виплат спадкоємцям та застрахованим працівникам

2 Страховик уклав із банком договір добровільного страхування ризику непогашення кредиту. Позичальник вчасно не погасив заборгованість за кредитом.

Визначте суму страхових платежів і розмір страхового відшкодування, якщо відомі такі дані: сума кредиту – 300 тис. грн, строк користування – 8 місяців, відсотки за кредит – 20 % річних, встановлена тарифна ставка – 3 %. Враховуючи стійкий фінансовий стан позичальника, було прийнято рішення страховиком про застосування зменшувального коефіцієнту 0,7. Межа відповідальності страховика становить 67 %.

3 У договорі добровільного страхування цивільної відповідальності автовласника визначено ліміт відповідальності страховика на один страховий випадок – 5000 грн, а ліміт відповідальності за вимогами кожного з потерпілих – 2500 грн. У результаті страхового випадку нанесено тілесні ушкодження трьом особам: першій – на суму 2600 грн, другій – на суму 500 грн, третій – на суму 1000 грн.

Визначте розмір виплат кожній постраждалій особі.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1 Що таке страхова послуга?

- а) страховий поліс;
- б) процес укладання договору страхування;
- в) продукт праці колективу страхової компанії, що задовольняє потребу страхувальника у безпеці в обмін на грошовий еквівалент у формі страхової премії;
- г) набір основних і допоміжних послуг, що реалізуються страхувальникові.

2 Страховик, реалізуючи страхову послугу, бере на себе обсяг відповідальності перед:

- а) страхувальником або вигодонабувачем;
- б) посередником на фінансовому ринку;
- в) фізичною або юридичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності;
- г) державою.

3 Основоположними законами розвитку ринку страхових послуг слід вважати:

- а) закон грошового обігу;
- б) закон ринкової вартості;
- в) закон попиту та пропозиції;
- г) закон попиту.

4 До принципів функціонування ринку страхових послуг належать:

- а) надійність і гарантія страхового захисту;
- б) стабільність;
- в) демонополізація ринку страхових послуг;
- г) страховий інтерес.

5 Страховий агент є уповноваженою особою:

- а) страховика;
- б) страхувальника;
- в) брокера;
- г) генерального страхового агента.

6 Договір змішаного страхування життя в Україні може бути укладений на такий мінімальний строк:

- а) 6 місяців;
- б) 1 рік;
- в) 3 роки;
- г) нема обмежень.

7 Страхова виплата – це:

- а) грошова сума, яку страхувальник сплачує страховику при укладанні страхової угоди;
- б) періодичний внесок страхувальника;
- в) грошова сума, що виплачується страховиком з метою відшкодування збитків страхувальника;
- г) грошова сума, в межах якої здійснюється страхове відшкодування.

8 Під час укладання договору добровільного страхування від нещасних випадків щодо застрахованого враховується:

- а) вік;
- б) сімейний стан;
- в) професійна діяльність;
- г) нема обмежень.

9 Франшиза – це:

- а) збитки страхувальника, що підлягають відшкодуванню;
- б) збитки страхувальника, що не підлягають відшкодуванню;
- в) частина збитків страхувальника, яка навмисне не відшкодовується страховиком;
- г) частина збитків страхувальника, яка не підлягає відшкодуванню згідно із договором страхування.

10 До якої галузі відноситься медичне страхування?:

- а) майнової;
- б) особової;
- в) страхування відповідальності;
- г) перестраховання.

11 Страховий тариф – це:

- а) ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування;
- б) ставка страхового відшкодування;
- в) ставка страхової суми в особистому страхуванні;

г) ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за весь період страхування.

12 Страховий платіж – це:

а) виплата страховикам страхової суми в особистому страхуванні;

б) виплата страхового відшкодування страхувальнику;

в) плата за страхові послуги страховика згідно з договором страхування;

г) сума, на яку страхується об'єкт за законом або договором.

13 Страховий ринок – це:

а) місце, де формується ціна на страхові послуги страхових компаній;

б) система організації продажу страхових послуг та укладання договорів страхування;

в) система економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу є страхові послуги, формується попит і пропозиція на них;

г) сукупність страховиків та інших суб'єктів, що здійснюють страхові послуги.

14 Страховий брокер – це:

а) штатний працівник страхової компанії;

б) посередник на страховому ринку;

в) фізична особа, що виконує функції страхувальника;

г) юридична особа, що виступає самостійним страховиком.

15 До учасників страхового ринку належать:

а) промислові і торгівельні підприємства;

б) страхові посередники, страховики, перестраховики;

в) банки і кредитні спілки;

г) лізингові та факторингові компанії.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З КУРСУ

- 1 Страхова послуга як специфічний товар.
- 2 Служба маркетингу страхової компанії та її функції.
- 3 Напрямки вивчення і формування попиту на страхові послуги.
- 4 Системи продажу страхових послуг.
- 5 Роль, види та особливості реклами у реалізації страхових послуг.
- 6 Змішане страхування життя та страхування дітей.
- 7 Форми й види страхування від нещасних випадків.
- 8 Обов'язкові види страхування від нещасних випадків.
- 9 Державне особисте страхування військовослужбовців.
- 10 Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті.
- 11 Добровільні види страхування від нещасних випадків.
- 12 Страхування дітей і школярів від нещасних випадків.
- 13 Страхування туристів від нещасних випадків.
- 14 Медичне страхування, форми й особливості організації та проведення.
- 15 Страхування майна підприємців від вогню та інших ризиків.
- 16 Страхування від перерв у підприємницькій діяльності.
- 17 Страхування відповідальності товаровиробника, надавача послуг, виконавця робіт, продавця товарів.
- 18 Страхування відповідальності за забруднення навколишнього середовища.
- 19 Страхування працівників від нещасних випадків за рахунок підприємця.
- 20 Форми й особливості страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.
- 21 Страхування сільськогосподарських тварин.
- 22 Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.
- 23 Види й особливості страхування технічних ризиків.
- 24 Страхування будівельно-монтажних ризиків.
- 25 Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.
- 26 Сутність, економічний зміст, види страхування кредитів.

- 27 Страхування товарних і споживчих кредитів.
- 28 Страхування кредитів під інвестиційні проекти.
- 29 Автотранспортне страхування, його сутність і сучасний стан.
- 30 Майнове страхування засобів автотранспорту.
- 31 Страхування цивільної відповідальності власників автотранспорту.
- 32 Міжнародна система “Зелена картка”, її розвиток.
- 33 Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.
- 34 Страхування морських суден.
- 35 Страхування відповідальності власників суден.
- 36 Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.
- 37 Страхування відповідальності морського перевізника за вантаж.
- 38 Страхування повітряних суден.
- 39 Страхування відповідальності власників повітряних суден.
- 40 Страхування відповідальності авіаперевізника за вантаж.
- 41 Страхування будівель і споруд, що належать громадянам.
- 42 Страхування домашнього майна і тварин у господарствах громадян.
- 43 Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/436-15>.

2 Податковий кодекс України: від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

3 Про внесення змін до Закону України «Про страхування» [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 205. – 4 с.

4 Базилевич, В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа [Текст] : підручник. / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич. – К., 2008. – 1019 с.

5 Говорушко, Т. А. Страхові послуги [Текст] : підручник / Т. А. Говорушко – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 343 с.

6 Вовчак, О. Д. Страхова справа [Текст] : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011. – 391 с.

7 Заруба, О. Д. Страхова справа [Текст] : підручник / О. Д. Заруба. – К., 2009. – 368 с.

8 Стешенко, О. Д. Страхова справа [Текст] : навч. посібник / О. Д. Стешенко. – Харків, 2012. – 165 с.

9 Страхування: теорія і практика [Текст] : навч. посібник / Н. М. Внукова, Л. В. Временко, В. І. Успаненко. – Харків, 2013. –

212 с.

10 Страхування: практикум [Текст] : навч. посібник / за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2011. – 650 с.

11 Яворська, Т. В. Страхові послуги [Текст] : навч. посібник / Т. В. Яворська. — К. : Знання, 2008. – 350 с.

12 Дема, Д. І. Страхові послуги [Текст] : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. та допов. / Д. І. Дема. – К. : Алерта, 2013. – 526 с.

13 Кінащук, Л. Л. Страхове право [Текст] : підручник / Л. Л. Кінащук. – К. : АТІКА, 2010. – 255 с.

14 Сорока, Р. М. Економічні та фінансові ризики [Текст] : навч. посібник / Р. М. Сорока, Б. П. Сорока. – К., 2012. – 158 с.

15 Страхування [Текст] : навч.-практ. посібник / укл. Л. І. Лескороджена. – К., 2013. – 544 с.

16 Стожок, Л. Г. Страхування [Текст]: навч. посібник / Л. Г. Стожок – К., 2011. – 162 с.